

Bijlage 2: Aanmeldprocedure voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften

Inleiding

Voor leerlingen met specifieke en/of een complexe ondersteuningsbehoeften is een zorgvuldige en doorgaande overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs van belang. Het gaat bijvoorbeeld om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van leren, gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling, schoolaanwezigheid, werkhouding of planning en organisatie. Ook leerlingen die de einddoelen van groep 8 niet behalen, leerlingen met een vermoeden van hoogbegaafdheid (HB) kunnen baat hebben bij vroegtijdige afstemming tussen het PO en VO. Voor deze leerlingen is het aan te bevelen om het Onderwijs Kundig Rapport (OKR) deel 2 in te vullen om de ondersteunings- en onderwijsbehoeften en de benodigde begeleiding overzichtelijk in beeld te brengen. Het doel hiervan is niet om de leerling vooraf te beoordelen op toelating, maar om samen tijdig te onderzoeken wat de leerling nodig heeft om zich binnen het voortgezet onderwijs zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen.

Een gesprek met de consulent vanuit het samenwerkingsverband PO en/of VO kan hierbij een waardevolle aanvulling zijn. Dit gesprek kan in overleg met ouders en de betrokken school op de basisschool plaatsvinden.

Doel van het gesprek

Het doel van een vroegtijdig gesprek is om gezamenlijk te onderzoeken welke onderwijsplek en welke ondersteuning het beste aansluiten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Daarbij staan de leerling en diens ontwikkeling centraal. De sterke kanten, mogelijkheden, onderwijsbehoeften en eventuele belemmerende factoren worden gezamenlijk in kaart gebracht. Bij de overstap naar het VO is het van belang dat relevante informatie over de ondersteuningsbehoeften tijdig en zorgvuldig wordt overgedragen. Het OKR vormt hiervoor een belangrijke basis. Waar aanvullende informatie nodig is, kan deze in overleg met ouders, leerling, PO en VO-school worden besproken.

Een goede overdracht is gericht op een **warmer en doorgaande overgang**. Het gaat daarbij niet alleen om wat de leerling nodig heeft, maar ook om wat de school kan organiseren om deelname, ontwikkeling en een succesvolle start in het VO mogelijk te maken.

Stappen in de voorbereiding op de overstap

Bij leerlingen met een extra ondersteuningsbehoeften is het wenselijk om **uiterlijk eind groep 7** te starten met het bespreken van de verwachte ondersteuningsbehoeften en de mogelijkheden voor de overstap naar het VO. Het Steunpunt Passend Onderwijs adviseert om bij leerlingen met een extra ondersteuningsbehoeften tijdig het samenwerkingsverband VO te betrekken.

Wanneer dit in groep 7 nog niet is gebeurd, is het van belang om uiterlijk aan het begin van groep 8,

bij voorkeur vóór de centrale aanmeldperiode, de ondersteuningsbehoeften en de mogelijke onderwijssetting te bespreken. Waar nodig kan hierbij de consultant Passend Onderwijs van het SWV PO en/of de trajectbegeleider of consultant van het SWV VO worden betrokken.

In dit gesprek worden de bevorderende en belemmerende factoren in de ontwikkeling van de leerling in kaart gebracht. Hierbij kan worden gekeken naar:

- leerontwikkeling en leerbaarheid;
- werkhouding en taakaanpak;
- concentratie en aandacht;
- plannen en organiseren;
- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- communicatie en samenwerking;
- zelfstandigheid;
- omgaan met veranderingen en prikkels;
- benodigde begeleiding en ondersteuning.

Op basis hiervan kan gezamenlijk worden bepaald welke VO-scholen mogelijk aansluiten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Oriëntatie VO-school

Wanneer het beeld van de ondersteuningsbehoeften voldoende duidelijk is, kan de VO-school waarnaar de voorkeur uitgaat worden betrokken bij de voorbereiding. In een oriënterend gesprek wordt besproken wat de leerling nodig heeft om binnen het VO tot ontwikkeling te komen en welke ondersteuning de school kan bieden.

Dit gesprek kan worden geïnitieerd door de basisschool waarbij de leerling, ouders, basisschool en vertegenwoordigers van de VO-school, bijvoorbeeld de teamleider of ondersteuningscoördinator worden uitgenodigd. Bij een leerling met extra ondersteuningsbehoeften kan de consultant van het SWV PO en/of SWV VO aansluiten.

Het gesprek heeft een oriënterend en ondersteunend karakter. De uiteindelijke toelating tot de VO-school vindt plaats volgens de geldende aanmeld- en toelatingsprocedure.

Ondersteuningsbehoeften in beeld

Tijdens het overleg wordt gezamenlijk gekeken naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Daarbij kunnen onder andere de volgende gebieden worden besproken:

Leerontwikkeling

- werkhouding, taakaanpak en zelfstandigheid;
- concentratie en aandacht spanne;
- tempo en verwerking van informatie;
- plannen en organiseren;
- behoefte aan instructie, herhaling of extra verwerkingstijd.

Gedragsontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling

- functioneren in de klas;
- communicatie;
- samenwerken;
- omgaan met feedback en veranderingen;
- probleemoplossend vermogen;
- sociaal-emotioneel functioneren;
- behoefte aan voorspelbaarheid, structuur en begeleiding.

Vervolgens wordt besproken welke ondersteuning nodig is en welke ondersteuning binnen de reguliere VO-school beschikbaar is. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan leerlingbegeleiding, begeleiding bij planning en organisatie, sociaal-emotionele ondersteuning, schoolmaatschappelijk werk of begeleiding vanuit de interne trajectvoorziening.

Ondersteuning binnen SWV VO Midden-Kennemerland

Binnen SWV VO Midden-Kennemerland wordt gewerkt aan een dekkend en inclusief netwerk, waarbij wordt gestreefd naar zo regulier en thuisnabij mogelijk onderwijs. Het uitgangspunt is dat ieder kind kan meedoen en zich binnen een doorgaande lijn kan ontwikkelen, met ondersteuning waar dat nodig is.

De VO-scholen beschikken over verschillende vormen van ondersteuning. De beschikbare ondersteuning verschilt per school. Daarom is het belangrijk om bij de overstap niet alleen te kijken naar de ondersteuningsbehoeften van de leerling, maar ook naar het concrete ondersteuningsaanbod van de school en wat daarbinnen georganiseerd kan worden. Dit kan onder andere worden opgezocht in de schoolgids.

Aanmelding, toelating en zorgplicht

De aanmelding bij het VO vindt plaats volgens de regionale en wettelijke aanmeldprocedure. Het **definitieve schooladvies is leidend voor de aanmelding**.

Een VO-school kan aanvullende informatie of onderzoek inzetten om te bepalen welke ondersteuning een leerling nodig heeft. Wanneer een leerling extra ondersteuning nodig heeft, onderzoekt de VO-school na aanmelding of zij deze ondersteuning zelf kan bieden. Als dat niet mogelijk is, heeft het schoolbestuur vanuit de zorgplicht de verantwoordelijkheid om, in overleg met ouders en binnen de mogelijkheden van het samenwerkingsverband, een andere passende onderwijsplek te vinden.

Een school mag een leerling daarom niet enkel weigeren vanwege het hebben van een ondersteuningsbehoeften of omdat er al een bepaald aantal leerlingen met ondersteuningsbehoeften op de school aanwezig is. Eerst moet worden onderzocht of de school de benodigde ondersteuning zelf kan organiseren en of er vanuit het samenwerkingsverband nog extra ondersteuning mogelijk is. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen **oriëntatie vóór aanmelding** en de **formele zorgplicht na aanmelding**. Een oriënterend gesprek kan helpen om tijdig te onderzoeken wat een leerling nodig heeft en welke scholen mogelijk passend zijn. De formele verantwoordelijkheid in het kader van de zorgplicht ontstaat bij de aanmelding.

Bij leerlingen voor wie mogelijk een VSO-school passend is, zal bij de overgang van PO/S(B)O naar VSO een TLV moeten worden aangevraagd bij Samenwerkingsverband VO.

Uitgangspunt voor de PO-VO-overstap

Een goede overstap begint bij het tijdig in beeld brengen van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar beperkingen of problemen, maar ook naar de kwaliteiten en mogelijkheden van de leerling en naar wat nodig is om mee te kunnen doen en zich te ontwikkelen.

Door PO, VO, leerling, ouders en waar nodig het samenwerkingsverband tijdig met elkaar te verbinden, kan worden gewerkt aan een **warne overdracht, een doorgaande ontwikkellijn en een passende start in het V(S)O.**